

Speech of Maria Snoek in the town-council of Ede on Thursday 15th September 1994, after Sir John Hackett had been made a freeman of Ede.

(...) During the Nazi-occupation, thousands of Dutch people resisted the Germans, everyone in his own way. I mention here an inhabitant of our village, Renkum. (...)

After the war I learned that this man and his family had given hospitality to two Jewish ladies for several years. Nobody knew about it. He managed to obtain all necessary food etc. by bartering. Even during the evacuation - a time of great confusion, when everybody mainly cared for himself - he took the ladies with him and his family. They all survived.

These Jewish ladies did not write a book about their experiences - as General Hackett did.

That is why hiding the general now appears to be an exceptional deed performed by one family. However, many others - to whom no book was dedicated - broadly did the same. So today I wish to commemorate them.

General Hackett gave his book the title: I WAS A STRANGER, words from Jesus quoted from St. Matthew (ch. 25): "I was a stranger and ye took me in (...). Inasmuch as ye have done it unto one of the least of these my brethren ye have done it unto Me". The beginning of Jesus' words shows that they were directed to "all nations", as well as to everyone of us personally. In my opinion, these words remain in force, always and for all nations including the Netherlands. In Ede, Arnhem, Schiedam (where I am living) and everywhere, nowadays strangers, who are "the least of Jesus' brethren", are again knocking at our door. With all my heart I hope that Jesus' voice will be heard here and now. May God bless us and help us to carry out that what He has commissioned us to do.

The stranger who is knocking at our door nowadays.

Na de eerste wereldoorlog had ons gezin veel sympathie voor het Duitse volk: het had zwaar geleden onder de blokkade van de geallieerden. Mijn ouders namen twee maal een Duits "hongerkind" in huis. Ook vonden ze dat Duitsland bij de vrede van Versailles slecht was behandeld. De Duitse inval op 10 mei 1940 sloeg bij mij in als een bom. Medelijden met het Duitse volk sloeg om in haat tegen de bezetters. Ik besloot dan ook zoveel mogelijk verzet te plegen en dat heb ik gedaan, al die vijf bittere jaren, al was het effect gering.

Na de bevrijding, in 1945, bleef de haat tegen de nu ex-bezetters bestaan, evenals de angst uit de bezettingstijd. Dat ging onbewust. Bewust was mijn leven op de toekomst gericht. In mei 1970 werd gevierd: "Nederland 25 jaar bevrijd!" In tegenstelling tot vorige herdenkingen kreeg ik het er ditmaal benauwd van. De angsten van toen, die al die tijd bewaard gebleven waren, doken nu plotseling op, in dromen en in een gevoel bedreigd te worden. Ook de haat jegens het Duitse volk was ik niet kwijt en dat vrat aan me. Bovendien werd ik me langzaam bewust van het feit, dat Hitler weliswaar verslagen was, maar zijn geest nog lang niet. In diezelfde tijd werd Amnesty International in de pers geïntroduceerd. Ik begreep niet alles maar besloot toch me aan te melden als lid. Pas daarna drong het tot me door: het is echt de bedoeling dat gewone, onbekende burgers schrijven aan presidenten, ministers en generaals! Ik schreef. Het was een schok, in de rubriek "vrijgelaten" na enige tijd de naam te lezen van een gevangene, voor wie ik had geschreven. Ik was niet zo naïef te denken dat hij uitsluitend op mijn verzoek was vrijgekomen. Maar het idee van Amnesty bleek dus te werken en ik kon daaraan bijdragen!

Die gedachte was het begin van mijn genezing van angst en haat. Sindsdien heeft de onderdrukking in de wereld niet opgehouden te bestaan. Maar nu het mogelijk bleek, er althans iets tegen te doen, verdween het verlamme gevoel van machteloosheid en groeiden vindingrijkheid en moed. Voor mij werd Amnesty een proces van helpen en zelf

geholpen worden. Een Duitse vrouw ontmoette ik in het kader van Amnesty als medestandster.

Wie het verhaal van generaal Hackett leest, denkt misschien met een soort verlangen: “Dat waren nog eens tijden van avontuur en heldendom”. Maar wie vandaag de ogen open heeft en zich inzet voor de medemens, zal ontdekken dat het leven vol verrassingen en avonturen blijft.

Maria Snoek (1918) is actief betrokken bij het opkomen voor en helpen van de vreemdeling die nu bij ons aanklopt.